

OBSAH

1 Veřejný sektor a veřejná správa	13
1.1 Státní zásahy – příčiny a důsledky, vznik veřejného sektoru	14
1.2 Rozhodování o netržních aktivitách. Teorie veřejné volby	19
1.3 Úloha veřejného sektoru ve smíšené ekonomice	23
1.4 Funkce veřejného sektoru	25
1.4.1 Ekonomická funkce veřejného sektoru – zajišťování veřejných statků	27
1.4.2 Externality a úloha veřejného sektoru	30
1.5 Struktura veřejného sektoru, faktory ovlivňující velikost a strukturu veřejného sektoru	32
1.5.1 Veřejné statky a jejich zabezpečování veřejným sektorem	37
1.5.2 Neziskové organizace ve veřejném sektoru v ČR	42
1.6 Zajišťování veřejných statků soukromoprávními neziskovými organizacemi a veřejnými zakázkami	48
1.7 Spolupráce a partnerství veřejného a soukromého sektoru	56
1.7.1 Vztah veřejného a soukromého sektoru	56
1.7.2 Výhody z uzavření spolupráce plynoucí pro veřejný sektor	57
1.7.3 Výhody z uzavření spolupráce plynoucí pro soukromý sektor	61
1.7.4 Rizika využití principu spolupráce a partnerství pro územní samosprávu	62
1.7.5 Způsob navázání spolupráce při zajišťování veřejných statků	63
1.7.5.1 Výběr partnera a uzavření smluvního vztahu	63
1.7.5.2 Hodnocení partnerství	66
1.7.5.3 Problematika stanovení ceny statku pro uživatele	69
1.7.6 Zvláštní formy spolupráce při poskytování veřejných statků	69
1.7.7 Typologie komplexních forem spolupráce, respektive partnerství často využívané v zahraničí	76
1.7.8 Podpora spolupráce a partnerství veřejného a soukromého sektoru v ČR	79
1.7.8.1 Zákon o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon)	81
1.7.8.2 Zákon o veřejných zakázkách	84

1.7.9	Spolupráce a partnerství na evropské úrovni	86
1.8	Efektivnost veřejného sektoru	88
1.8.1	Pojetí efektivnosti	88
1.8.2	Faktory ovlivňující efektivnost ve veřejném sektoru	91
1.8.3	Efektivnost a objektivizace výdajů ve veřejném sektoru	93
1.9	Decentralizace veřejného sektoru a úkoly územní samosprávy při zajišťování veřejných statků	97
2	Funkce a činnosti veřejné správy ve veřejném sektoru	100
2.1	Pojetí veřejné moci a veřejné správy	100
2.1.1	Formy uspořádání státu	100
2.1.2	Charakteristika a činnosti veřejné správy	103
2.1.3	Vztahy mezi volenými orgány a veřejnou správou	113
2.1.4	Reformy veřejné správy a územní samosprávy, reformy ve veřejném sektoru	114
2.2	Stát a státní správa	118
2.2.1	Orgány a instituce státní správy v ČR	119
2.3	Územní samospráva	123
2.3.1	Charakteristika územní samosprávy v současnosti	126
2.3.2	Specifika obcí v ČR	134
2.3.3	Specifika krajů v ČR	144
2.3.4	Vztahy státu a územní samosprávy v ČR	153
2.4	Úkoly veřejné správy v ČR při správě majetku	154
2.5	Management a marketing ve veřejné správě, ve veřejném sektoru ...	161
3	Financování veřejné správy a veřejného sektoru, úloha finančního managementu	184
3.1	Rozpočtová soustava a úloha finančního managementu v řízení finančních toků	184
3.1.1	Rozpočtová soustava v ČR	185
3.1.2	Pojetí veřejného rozpočtu	197
3.1.3	Funkce veřejného rozpočtu	203
3.2	Třídění příjmů veřejných rozpočtů v ČR	204
3.3	Třídění výdajů veřejných rozpočtů v ČR	209
3.4	Rozpočtová skladba v ČR	213
3.5	Rozpočtový proces v ČR	217
3.6	Neziskové organizace a jejich vztah k veřejným rozpočtům v ČR ...	221
3.6.1	Organizační složky a jejich vztah k rozpočtové soustavě ...	222
3.6.2	Příspěvkové organizace a jejich vztah k rozpočtové soustavě ...	227

3.6.3	Soukromoprávní neziskové organizace a jejich vztah k veřejnému rozpočtu	238
3.6.4	Daňový režim neziskových organizací v ČR	239
4	Financování odvětví veřejného sektoru	241
4.1	Financování školství	241
4.1.1	Postavení školství ve společnosti	241
4.1.2	Struktura školství v ČR (r. 2012)	242
4.1.3	FINANCOVÁNÍ ŠKOLSTVÍ	243
4.1.4	Financování přímo řízeného školství	246
4.1.5	Příspěvek na vzdělávací činnost	247
4.1.6	Veřejná vysoká škola	251
4.1.7	Financování ze zdrojů EU a mezinárodní srovnání	252
4.1.8	Soukromá vysoká škola	253
4.1.9	Ekonomické problémy českého vysokého školství	253
4.1.10	Financování regionálního školství	254
4.1.11	Působnost obcí, KÚ a MŠMT při financování RgŠ	255
4.1.12	Základní a střední školy	256
4.1.13	Financování soukromých a církevních škol	260
4.2	Financování zdravotnictví	261
4.2.1	Charakteristika zdravotnictví	261
4.2.2	Základní modely organizace zdravotnictví	263
4.2.2.1	Charakteristika modelů	263
4.2.3	Ekonomické aspekty zdravotnických služeb	264
4.2.3.1	Zdroje finančních prostředků	266
4.2.3.2	Solidarita při poskytování zdravotní péče	268
4.2.4	Technika financování zdravotnických služeb	269
4.2.4.1	Veřejné výdaje ve zdravotnictví	270
4.2.4.2	Specifika financování zdravotnických služeb	272
4.2.5	Financování zdravotnických zařízení v ČR	274
4.2.6	Komparace se zahraničím a problémy zdravotnictví v ČR ...	276
4.3	Financování sociálního zabezpečení	277
4.3.1	Charakteristika sociálního zabezpečení	277
4.3.2	Základní přístupy k financování sociálního zabezpečení	278
4.3.2.1	Průběžné financování	279
4.3.2.2	Kapitálové financování – kapitalizovaný fond sociálního zabezpečení	280
4.3.3	Způsoby a organizace sociálního zabezpečení v ČR	280
4.3.4	Zdroje pro financování sociálního zabezpečení	282

4.3.5	Základní formy sociálního zabezpečení	282
4.3.5.1	Zabezpečení v nemoci – nemocenské pojištění	283
4.3.5.2	Důchodové pojištění	285
4.3.5.3	Zajištění dostatku finančních prostředků na důchody	288
4.3.6	Penzijní připojištění	290
4.3.7	Důchodová reforma (3 + 2% platu)	291
4.3.8	Státní politika zaměstnanosti	291
4.3.8.1	Životní minimum a dávky státní sociální podpory ...	292
4.3.9	Sociální dávky, sociální péče a pečovatelská služba	294
4.3.9.1	Sociální dávky	294
4.3.9.2	Sociální péče	294
4.4	Financování kultury	296
4.4.1	Význam kultury a kulturní politika ČR	296
4.4.2	Kultura jako ekonomický statek	297
4.4.2.1	Úloha občana při financování kultury	297
4.4.3	Kulturní statky podle jejich užití	298
4.4.4	Řízená a neřízená produkce kulturních statků	298
4.4.4.1	Argumenty pro financování kultury z veřejných a privátních zdrojů	299
4.4.5	Nástroje kulturní politiky státu	300
4.4.6	Modely pro řízení státní kulturní politiky	301
4.4.6.1	Hillman-Chartrandův model	301
4.4.6.2	Throsbyho model	302
4.4.7	Zdroje na financování kultury	302
4.4.7.1	Místní a regionální zdroje	303
4.4.7.2	Centrální zdroje	303
4.4.7.3	Zdroje z Evropské unie	305
4.4.7.4	Zdroje podle způsobu poskytované podpory	306
4.4.8	Efektivnost v odvětví kultury	306
4.4.9	Cestovní ruch	306
4.5	Financování sportu	307
4.5.1	Význam a poslání sportu jako ekonomického statku	307
4.5.2	Ekonomické hodnocení sportu	308
4.5.2.1	Ekonomická charakteristika sportovních statků	309
4.5.3	Organizace provozování sportu v ČR	310
4.5.4	Základní legislativa ve sportu	312
4.5.5	Financování sportu	312
4.5.5.1	Prostředky z centrálních zdrojů	312

4.5.5.2	Prostředky z místních zdrojů	315
4.5.5.3	Sponzorství ve sportu, reklamy a dary	316
4.5.5.4	Zhodnocení výdajů na sport v ČR a ve státech EU ...	318
4.6	Financování péče o životní prostředí	319
4.6.1	Význam životního prostředí a základní problémy	319
4.6.2	Financování péče o životní prostředí	320
4.6.2.1	Finanční zdroje na péči o životní prostředí	320
4.6.3	Zákony o náhradách za poškozování ŽP	322
4.6.4	Poplatky, úplaty, odvody, úhrady a pokuty	322
4.6.4.1	Poplatky za znečišťování ovzduší	323
4.6.4.2	Poplatky za uložení odpadů na skládkách	323
4.6.4.3	Ostatní odvody a úhrady a příjmy z pokut	324
4.6.5	Ekologické daně	325
4.6.6	Financování krajskými úřady, městy a obcemi	326
4.6.7	Ekonomická efektivnost výdajů na péči o ŽP	326
4.6.8	Čerpání prostředků z fondů EU	328
4.7	Financování výzkumu a vývoje	328
4.7.1	Úloha výzkumu a vývoje v moderní společnosti	328
4.7.2	Státní vědní politika	329
4.7.2.1	Obsah „Zásad vědní politiky“	329
4.7.3	Organizace vědy a výzkumu	330
4.7.3.1	Rada vlády ČR pro výzkum a vývoj a MŠMT	330
4.7.3.2	Fond rozvoje vysokých škol (FRVŠ)	331
4.7.3.3	Hospodaření FRVŠ	331
4.7.3.4	Akademie věd ČR	332
4.7.3.5	Grantová agentura ČR	333
4.7.3.6	Grantové řízení	334
4.7.4	Národní program výzkumu a vývoje	335
4.7.5	Financování výzkumu a vývoje	335
4.7.5.1	Účelové financování	336
4.7.5.2	Institucionální financování	337
4.7.5.3	Hlavní rozdíly mezi institucionálním a účelovým financováním	338
4.7.6	Hodnocení výsledků výzkumu a vývoje	338
4.7.7	Výzkum a vývoj v zemích EU a komparace	339
4.7.7.1	Spolupráce	339
4.7.7.2	Komparace se zahraničím	339
4.7.8	High technologie (high-tech)	341
4.8	Financování dopravy	341

4.8.1	Obecná charakteristika a význam dopravy	341
4.8.2	Úloha dopravy při tvorbě hodnot a dopravní politika	342
4.8.2.1	Dopravní politika	343
4.8.2.2	Kontrolní mechanismy v dopravě	343
4.8.3	Vliv dopravy na sociální politiku státu a na životní prostředí	344
4.8.4	Ekonomika odvětví dopravy	344
4.8.4.1	Vztah nákladní a osobní dopravy	345
4.8.4.2	Zdroje financování dopravní infrastruktury	345
4.8.5	Druhy dopravy	346
4.8.5.1	Silniční doprava	346
4.8.5.2	Osobní hromadná a nákladní silniční doprava	348
4.8.5.3	Městská hromadná doprava (MHD)	349
4.8.5.4	Železniční doprava	349
4.8.6	Vývojové tendence v dopravě ČR a mezinárodní srovnání ...	350
4.9	Financování bydlení	351
4.9.1	Význam bydlení a bytová politika státu	351
4.9.2	Formy účasti státu a obcí při zajišťování bydlení	352
4.9.2.1	Plánování potřeb bytů a pozemků na bydlení	353
4.9.3	Vlastnické vztahy k bytům a formy bydlení	353
4.9.4	Domovní a bytový fond ČR	354
4.9.4.1	Počet a plocha bytů	354
4.9.4.2	Základní skupiny bytového fondu	355
4.9.5	Bytová výstavba	356
4.9.6	Nájemné a náklady spojené s bydlením	357
4.9.6.1	Výdaje domácností na bydlení	357
4.9.6.2	Regulace nájemného	359
4.9.7	Ekonomická podpora státu při výstavbě bytů	359
4.9.7.1	Programy financované ze státního rozpočtu (MMR) ...	359
4.9.7.2	Podpory financované ze Státního fondu rozvoje bydlení	360
4.9.7.3	Stavební spoření (SS)	360
4.9.7.4	Příspěvek na bydlení a nepřímé formy podpory bydlení	361
4.9.8	Cena bydlení a získávání bytu	361
4.9.8.1	Tržní získávání bytu	362
4.9.8.2	Příděl bytu z veřejných zdrojů	362
4.9.9	Rekreační bydlení	363
4.9.10	Situace bydlení v zahraničí	363

4.10	Financování justice, policie a hasičských sborů	364
4.10.1	Charakteristika justice	364
4.10.2	Ekonomika soudů	365
4.10.2.1	Hospodaření okresních a krajských soudů	366
4.10.3	Státní zastupitelství	368
4.10.4	Vězeňská služba	369
4.10.4.1	Organizace vězeňské služby	369
4.10.4.2	Financování vězeňské služby	371
4.10.4.3	Ekonomické a sociální problémy českého vězeňství	372
4.10.5	Financování policie	373
4.10.5.1	Význam a organizace policie	373
4.10.5.2	Finanční zabezpečení Policie ČR	375
4.10.5.3	Finanční zabezpečení městské (obecní) policie	377
4.10.6	Požární ochrana	379
4.10.6.1	Hasičský záchranný sbor	379
4.11	Financování obrany	381
4.11.1	Základní problematika obrany státu	381
4.11.2	Obrana jako čistý veřejný statek	382
4.11.2.1	Ekonomika obrany	382
4.11.3	Management a financování obrany státu	383
4.11.3.1	Management obrany státu	384
4.11.3.2	Financování obrany státu	384
4.11.4	Rozpočet rezortu obrany	386
4.11.4.1	Příjmy a výdaje rezortu obrany	386
4.11.5	Sestavování rozpočtu Ministerstva obrany	389
4.11.5.1	System plánování, programování a rozpočtování	389
4.11.6	Hospodaření vojenského útvaru	389
4.11.6.1	Provozní výdaje vojenského útvaru	389
4.11.7	Ozbrojené síly NATO	390
4.11.7.1	Vojenská struktura a financování NATO	391
4.12	Financování církví a náboženských společností	391
4.12.1	Charakteristika a význam církví	391
4.12.1.1	Obyvatelstvo hlásící se k CNS	392
4.12.2	Vztah církví a státu	393
4.12.3	Financování církví	393
4.12.3.1	Financování státem z dotací a subvencí	394
4.12.3.2	Financování členy církví	394
4.12.4	Možné způsoby financování církví v ČR	397

4.12.4.1	Využívání výnosu církevního majetku	397
4.12.4.2	Výnosy z kostelních a jiných sbírek, sponzorské dary a daně	399
4.12.4.3	Státní příspěvky na památkovou péči a podnikání církví	400
4.12.5	Legislativní ustanovení financování církví v ČR	400
4.12.6	Restituce majetku církvím	401
4.12.6.1	Argumenty pro a proti restituci majetku církvím	401
4.12.6.2	Současný stav financování církví v ČR	402
4.12.7	Hospodaření církví	403
4.12.7.1	Příklad hospodaření farnosti	403
4.13	Financování zemědělství, lesnictví a rybářství	405
4.13.1	Charakteristika a význam zemědělství v ČR	405
4.13.2	Vztah zemědělství k veřejnému sektoru	406
4.13.2.1	Zajištění základní výživy obyvatel	406
4.13.2.2	Zajištění ochrany a tvorby krajiny a hospodaření s vodou v krajině	407
4.13.3	Výrobní faktory v zemědělství	408
4.13.4	Hlavní znaky ekonomiky zemědělství	409
4.13.4.1	Financování zemědělství	410
4.13.5	Charakteristika a význam lesnictví v ČR	411
4.13.5.1	Ekonomika a řízení lesnictví	412
4.13.6	Charakteristika a význam rybářství v ČR	413
4.13.7	Vztah rybářství k veřejnému sektoru	414
4.13.8	Rybníkářství	414
4.13.9	Ekonomika a řízení rybářství	415
5	Úloha veřejné správy v regionálním rozvoji a regionální politice	417
5.1	Regionální rozvoj a regionální politika	418
5.2	Urbánní politika	430
5.3	Územní rozvoj a územní plánování	432
5.4	Formování rozvojových politik, politiky regionálního rozvoje	436
Literatura	447
Vysvětlení některých zkratk	459
Summary	461
Přílohy	463
Rejstřík	471